

L'ECONOMIA MENORQUINA

NOVA TEMPORADA. NOUS PROBLEMES

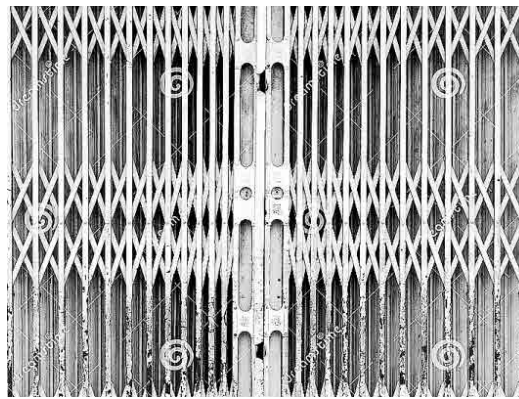
Guillem López i Casasnovas

Professor d'Economia
Universitat Pompeu Fabra

Com cada any faig explícita la meua reflexió sobre l'economia menorquina, a l'inici de la temporada d'estiu 2022. L'expectativa de negoci és màxima sobreposant-se a la ja bona de l'any anterior. Amb els doblers no gastats de la pandèmia la gent no sembla mirar prim (bitllets cars, estades a preus disparats, tarifes de cotxes de lloguer abusius, bars i restaurants amb cues...): tothom espera fer l'agost des de juny. Realment, seguir escoltant queixes del sector només pot servir per identificar mals empresaris!

La resposta a l'allau d'aquest any deixarà però nous danys col·laterals. Un, l'empenyament de qui vegi, una temporada més, un desbordament de visitants sense un solc regulatori mínim que hi posi ordre. Sense consens encara en el projecte de llei de reserva de la biosfera. Ay que trist és encertar pronòstics de comportament polític, alguns d'ells tant contraris al que la illa avui necessita!. Dos. Anticip un desànim en la part de l'empresariat que vol fer les coses bé, amb rigor i mantenint una bona reputació, en el *totum revolutum* que ens espera. Serà més difícil distingir 'la moneda dolenta de la bona' perjudicant la primera a la segona, com es diu a l'argot. Tercer. La nova política laboral dels fixes discontinus te el perill de deixar una estructura d'oferta, també fixa (els de sempre, amb totes les seves mancances que així sobreviuen) i ara a la vegada 'discontínua' (fora de temporada, tot tancat!). D'això en diem els economistes la necrosi dels cos-

Els illencs hem de ser capaços de fer-nos respectar amb una defensa sentida com a pròpia del territori, del benestar i de la cultura

tos d'oportunitat: ¿qui voldrà tenir serveis oberts matí i capvespre, estiu i hivern, per la demanda local a preu de la capacitat econòmica dels locals, enlloc d'esperar l'empenta externa a preus doblats? ¿Com valorarà ara aquell que obre el bar a les set del matí per un parell de dotzenes de cafès de menorquins abans de treballar o de dur els al·lots a l'escola o anar a la plaça... si esforçant-se només quatre mesos d'estiu pot servir la demanda externa del cafè aiguaxirri a dos euros i la cervesa a cinc euros? I la resta de l'any, a cobrar el subsidi del disconti-

nu. Quin país ens deixa una economia 'discontinuada' que es posa al servei de la demanda externa, que fixa els preus que hem de pagar tots, els d'aquí els de fora, cost d'alimentació, habitatge, marcant el ritme de treball a doble jornada per dia durant uns pocs mesos? I tot en resposta a l'eixam de visitants que estacionalment arriben en estades breus, de manera seqüenciada a gastar

i a passar-ho bé! Servilisme, a la cua tots iguals, amb desatenció ciutadana, familiar i poc més que els horitzons de 'salvar temporades'. I amb preus de 'aquí te pillo aquí te mato', de clients que no tornaran i que en vacances fins i tot els abusos se'ls hi fan més digeribles. Aquest és el cost d'oportunitat de l'esforç, de la indústria, de la recurrència en l'activitat econòmica, de la cura per l'amortització i la nova inversió. Molt semblant al que se'n va endur els vuitanta bona part de la indústria del calçat per endavant quan trinxant territori i fent apartahotels qualsevol inversió aparentava a curt termini més rendible que la industrial. Ara la neteja provocada pel cost d'oportunitat la veurem si res no ho evita dintre del mateix sector serveis, amb una economia discontinua que 'obre i tanca' amb l'arribada dels turistes i per la qual els autòctons i les seves necessitats no pinten massa. El 'capital social' de la xarxa de la trobada ciutadana, de la vida col·lectiva a les ciutats es pot veure amenaçat per aquest gran *inte-*

rruptus que s'està imposant a la nostra economia.

♦ FA TEMPS que vaig alertar de que aquestes illes, que amb les divises que generen d'aquesta exportació invisible que és el turisme, salven cada any el dèficit exterior de l'economia espanyola, s'havien de fer acompanyar com a mínim d'una acció de finançament estatal per a que des de les institucions illenques es pogués posar cotó fluix a tots els descosits i ferides que la situació creava: en salaris ajustats al cost de vida, habitatge disponible per als treballadors de fora i de dins, serveis socials per acomodar el calendari de treball amb la cura dels fillets i les persones grans, amb oferta suficient que eviti les esperes en salut i doni ajuts al treball dels autònoms de tot l'any. I això mentre els propis illencs no siguem capaços de fer-nos respectar amb una defensa sentida com a pròpia del territori, del benestar i de la cultura que vagi més enllà de les xifres de creixement macroeconòmic del PIB que tant interessen a alguns.

El setembre revalidarem pronòstics. Ara ja no hi som a temps, però la falta d'acció de molts polítics poc compromesos de ver amb aquesta illa, si bé que tant diuen l'estimen, de nou no els examirà de culpabilitat.

Pd- M'ha agradat la nota de record que Mir Morales va dedicar fa uns dies en aquestes mateixes pàgines a Carlos Mir. Jo ho vaig fer a finals de maig a una conferència al Cercle Artístic de Ciutadella rememorant els 50 anys del Congrés de Cultura Catalana i la Via Menorquina al Creixement, pel suport que Carlos sempre va donar als *pipiüets* com jo que en aquella època ens preocupàvem, com ho feia ell, de tots aquells doblers recaptats a l'Illa i que mai no retornaven.